

I hælene på bænkebideren

De er lette at finde, sjove at fange og så er de børnevenlige. Mød det fredelige krebsdyr med det skræmmende navn.

I kender dem helt sikkert! De små, grå eller brune dyr, der ligner bæltekøretøjer. De vrirler rundt mellem hinanden, når I løfter en sten, en haveflise eller en gammel træstub i skoven. Der er masser af dem, de er robuste, og de er ret lette at fange. Derfor er de også gode at holde i et lille terrarium eller et syltetøjsglas et stykke tid. Kig nærmere på de små dyr og lær mere om, hvorfor de er vigtige for naturen og hvordan, man passer godt på dem og andre smådyr.

Hvad er en bænkebidere?

Bænkebidere er krebsdyr og hører ligesom krabber, krebs, tanglopper og rejer til storkrebsene. De fleste storkrebs lever i havet, men nogle få har tilpasset sig livet på landjorden som bænkebidere. Nogle bænkebidere kan rulle sig sammen som en kugle, hvis man forstyrrer dem. Bænkebidere har ikke et skelet indeni som vi mennesker. Den hårde skal er bænkebiderens skelet. Man siger, at den har et ydre skelet. Bænkebidere har 14 ben. I kan prøve at tælle efter, når I har fanget nogle.

Bænkebidere bor mørkt og fugtigt

Bænkebidere kan bedst lide at bo, hvor der er mørkt og fugtigt. Man kan finde

Baby-bænkebidere.

En grå bænkebidere.

bænkebidere masser af steder. De kan bo under sten, blade, urtepotter, bark, brædder i kældre og lignende steder, hvor de holder sig fugtige og skjult om dagen. Hvis bænkebidere er for længe et sted, hvor der ikke er fugtigt, tørrer de ud og dør.

Bænkebidere laver ny jord

Bænkebidere kommer frem om natten og spiser først og fremmest rådne plantedele. De gnaver plantedele i små stykker, som de så æder. Bænkebidere lever faktisk ikke af selve planterne,

Er de farlige?

Bænkebidere er ikke farlige og ødelægger ikke havemøblerne. På trods af deres navn, gnaver de ikke løs på træet, og de kan ikke betragtes som skadedyr, selv om de kan spise lidt af agurkerne i drivhuset. Hvis I har mange bænkebidere i huset, kan I fange dem med en fælde og lukke dem ud i haven.

Kuglebænkebidere ruller sig sammen og forsøger at ligne en lille sten.

men af de mange svampe og bakterier, der sidder på de rådne plantedele. Bænkebidere kan spise deres egne

Se den grå bænkebidder dybt i øjnene.

ekskremerter flere gange. Når ekskrementerne kommer ud, sætter der sig nye svampe og bakterier på dem. Efter et stykke tid har bænkebidderen så et nyt festmåltid, og ekskrementerne kan komme endnu en tur gennem bænkebidderens fordøjelsessystem. Det lyder ikke særlig lækkert, men det er med til at findele blade og andet plantemateriale, så det hurtigere bliver til ny god jord.

Lav en bænkebidderbolig

I kan sagtens holde bænkebidere i fangenskab et stykke tid. De har det bedst i et syltetøjsglas med huller i låget eller måske i et lille terrarium. Kom lidt fugtig jord eller sand i bunden. Bænkebidderne skal have noget at gemme sig under. Det kan være blade, bark, en sten eller en avisside. I skal fodre dem med gamle blade eller kartoffelskræller.

Se bænkebidderens unger

De fleste bænkebidere får unger både om foråret og om sommeren. De bærer først æggene rundt på maven og senere de mange små unger. I august har mange hunbænkebidere små unger i en rugpose på maven. Hvis man fanger en stor bænkebidder sidst på sommeren, kan man prøve meget forsigtigt at trykke den på begge sider mellem to fingre. Hvis du er heldig, vrimler det frem med små gule bænkebidderunger. Ungerne bliver hos deres mor, til de ligner små voksne bænkebidere.

Lav en kartoffelfælde

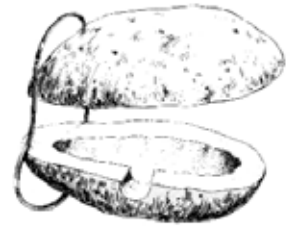
I kan fange bænkebidderne i en kartoffelfælde. Skær en stor kartoffel over på langs og udhul den nederste del med en

ske. Skær en lille indgang til hulen. Hold kartoffelns to halvdele sammen med en elastik.

Vidste du det?

Når kuglebænkebidderen føler sig truet, ruller den sig sammen for at kamouflere sig. Den kommer til at ligne en lille, rund sten, og på den måde undgår den at blive ædt af for eksempel fugle.

Ånder ved gæller

Bænkebidderen har bevaret den kropsform, som dens slægtninge i vandet har, og den ånder også ved gæller. Derfor er det livsvigtigt for den, at den ikke tørrer ud.

Fotos: Biopix.dk (J.C Schou og N. Sloth), Bjørli Lehrmann.

Portræt af en kuglebænkebidder.

